

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

== V upravnistvu: ==
Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-80
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posredne šte. 10 v.

SLOVENECE

== Inserati: ==
Enostolpna pettirvsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona šte. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona šte. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zagreško vseučiliško vprašanje.

Pred kratkim časom sem čital v »Slovenecu«, da je nekdo v radikalnem dijaškem listu »Omladini« svetoval slovenskim abiturijentom, naj gredo študirat na italijanska vseučilišča. Pred leti pa sem čital v »Ljubljanskem Zvonu« dolg članek, v katerem Aškerc nagovarja slovenske dijake, naj posečajo vseučilišča v Oxfordu, Jeni in bogvedi kje še. Pred nedavnim časom se je začela propaganda za Prago in res posrečilo se je tja spraviti dobršen del slovenskega dijaštva. Govoril se, da se bo v kratkem ustanovilo v Krakovem slovensko akademično društvo. Dalje študira mnogo Slovencev v Gradcu in na Dunaju in od časa do časa prime kakega abiturijenta muha, pa ti gre študirat v Inomost. Samo na eno vseučilišče se menda nihče nikoli ne spomni, namreč — na Zagreb. In vendar, ko se je to vseučilišče ustanovilo, so Slovenci pozdravili ta praznik kot »znamenje lepše bodočnosti« za Slovence. Dr. Costa je bil tedaj poslan v Zagreb in je govoril pri svečani otvoritvi: »Ko pozdravljajo zastopniki drugih narodov novo vseučilišče, bi pravzaprav jaz ne smel govoriti. Saj Slovenci in Hrvati smo eden narod in vaše vseučilišče smatramo za naše.« Tako nekako je govoril. Preteklo je od tedaj trideset let in več. Kaj imamo od zagreškega vseučilišča Slovenci? Nič. Koliko se je Slovencev tam izštudiralo? Nič. Koliko slovenskih učenjakov tam vzgojilo? Nič. Dočim je izšla s praškega vseučilišča cela generacija Slovencev, zagreško vseučilišče za nas ne eksistira, Slovenci ga ne poznamo, ga ne želimo poznati, se zanj ne zanimamo.

Pa zagreško vseučilišče nima reciprocitete z našimi vseučilišči. Dobro. Ali pa ni ravno to škandal, da te še do danes nismo dosegli. Vprašaj koga, kako je to mogoče. Odgovori ti, vlada noče, Hrvatje nočejo, Rauchi noče, in Mažari nočejo. Meni, piscu tega članka, se zdi, da bi morali vsi ti hoteli, ali vsaj ne bi stavili nepremostljivih zaprek, ampak eden je, ki noče, in to smo — Slovenci. Da, bodimo odkriti! Proti zagreškemu vseučilišču imamo Slovenci neko povsem neupravičeno antipatijo, ki je ukoreninjena v javnem mnenju, ki bazira na površnem opazovanju in nikakor ni utemeljena. Zagreško vseučilišče smatramo za nekako inferijorno, za zavod nižje vrste, neenakovred-

den drugim vseučiliščem. Od kod to? Zato, ker ga ne poznamo. Kar je dobrega na Hrvaškem ne pride do naših ušes, mi vidimo tam le škanđale in korupcijo. Ker je politika koruptna in vlada, tudi vseučilišče ne more biti dosti pridna. A to je napačen sklep. Zagreško vseučilišče ne nudi dijaku nič manj priložnosti za temeljito izobrazbo kot vsako drugo, učno osebje ni slabše kot na mnogih vseučiliščih, ki jih Slovenci obiskujejo in učna sredstva, znanstveni aparat nikakor ne zaostaja za drugimi vseučilišči. Knjižnica je bogata, ima nad 120.000 del in poleg nje je knjižnica Jugoslovanske Akademije, ki ima neprecenljive književne zaklade.

Da pa je prišlo zagreško vseučilišče pri nas na slab glas, je poleg nepoznanja in žalostnih političnih razmer krivo morebiti tudi dejstvo, da niti polovica Hrvatov ne študira v Zagrebu. Treba pa je pomisliti, da je Hrvatom izven banovine prav tako zabranjen pristop do zagreškega vseučilišča, kot nam. Ustanovljeno zato, da združi na kulturnem polju vse Hrvate in Slovence, je sedaj ta zavod omejen izključno le na banovino. Vseučilišče pa ne sme biti omejeno na tako majhen del naroda, ki sam ni velik v celoti. Zato so mu izpodrezana krila, ne more razviti svojega delovanja kljub temu, da ima v znanstvenem oziru vse predpogoje za uspešen razvoj. Ako torej zagreško vseučilišče ne uživa tistega prestiža, ki bi ga lahko imelo, so temu krive največ razmere, katerih žrtev je samo.

Zato je pa skrajni čas, da se zavemo, kolikega pomena bi bilo za nas, ako bi se odprla vrata zagreškega vseučilišča tudi Slovincem. Nov svet bi se nam odprl, kos domovine naše, ki ga ne poznamo. Marsikaj bi bilo na Hrvaškem in na Slovenskem drugače, ako bi se med seboj s svojimi dobrimi lastnostmi poznali in izpopolnjevali. Tako pa gremo vsak svojo pot, tuji si in nepoznani, skupnim sovražnikom v posmeh, sebi v pogibeli.

Slovenski poslanci morajo obratovati v bodoče posebno pazljivo temu vprašanju. Poderimo najprej dualizem na kulturnem polju, korak bomo bliže trializmu. Ne mudimo časa!

Jugoslovanska politika.

»Agramer Tagblatt« objavlja članek pod zaglavjem »Jugoslovanska politika«, ki ga je spisal neki slovenski politik v Ljubljani. Pisatelj nam ni znan, a ker je članek večinoma informativen, ga objavimo v prevodu. Slove:

»Na zadnjem shodu S. L. S. v Ljubljani je dr. Šusteršič pričel svoj govor z

izjavo, da se je borila njegova stranka v državnem zboru za hrvaške pravice. To, kar se je zgodilo zadnji čas v državnem zboru, je šele prva stopnja v boju, ki ga je pričela S. L. S. za združitev Slovencev in Hrvatov v enotni, veliki jugoslovanski državi od Drave do Drine. Izjavi, ki se je podala na shodu, na katerem so voditelji ljudstvu polagali račun o svojem postopanju, ki je strmoglavilo državo v težko krizo, v slovesnem trenutku, ko nastopi stranka pred svoje volivce v popolni zavesti važnega koraka, ki ga je storila, obenem ponosna, da je pošteno storila svojo dolžnost, ob takih resnih razmerah podani izjavi se mora verovati. Kdor si vso stvar natančno ogleda, ne more prezreti: V menjajočem boju strank za ravnotežje v avstrijski zbornici sta bila dozdej v avstrijski zbornici pravzaprav delavna na političnem pozorišču le dva akterja: Nemci in Čehi. Češko vprašanje je pred vsem osredotočilo vso pozornost. Menj ali več so igrala ostale stranke v tem izprememnem polju, a dolgočasnem tekmovanju vlogo statistikov. Tu nastopi zadnji čas nov činitelj, ki še ni prišel do besede: malo, zanemarljivo slovensko ljudstvo. V trenutku, ko so sodili, da kaznujejo Čeha za njihovo stališče v zadnjem zasedanju tako, da jih izključijo od sodelovanja pri izvršitvi vladne sile, ko se je smatrala vlada vsled politične razcepljenosti češke delegacije za popolno gotovo, se posreči nekemu jugoslovanskemu politiku, da razbline to podmeno tako, da spretno združi raztresene opozicionalne razvaline in pripravi vladi poraz od tiste strani, kjer ga ni pričakovalo. Slovenci so nastopili prvi in sicer zmagovito na pozorišču avstrijske politike in so razvili celotno jugoslovansko vprašanje. Lahko verujemo posl. Šusteršiču, da se v tem boju ni šlo za osvojitve kakega ministrskega portfelja, marveč da se je šlo za to, da se pokaže, da živi na jugu monarhije narod, ki ne sme životariti od milosti začasne vlade, marveč da hoče dejansko poseči kot samostojna individualnost v državno politiko. Dolgotrajni, zgodovinski razvoj, ki dela na preosnovo Avstrije v federalističnem smislu, je tako prestopil v novo fazo, nova era avstrijske politike se je s tem inavgurirala. V tem tiči velika politična važnost zadnje krize, njene važnosti ne bodo mogli trajno zakriti očitania o osebnem stremljenju za ministrskimi portfelji in podobni očitki, naj se že potem pojavijo v hrvaških, nemških ali pa slovenskih časopisih.

Kakor vse kaže, povrne se opozicija jeseni ojačena v državi zbor. Nas zanima pred vsem, kako stališče bodo zavzeli hrvaški poslanci. V svojem govoru jih je dr. Šusteršič toplo pozival in jih opomni-

njal k edinosti. Res je, ako hočejo doseči avstrijski Hrvatje kak uspeh, morajo postopati skupno s Slovenci. Avstrijski Jugoslovani ne smejo imeti dveh politik, ker to bi ne bila nikaka — vsaj ne pametna politika. Naj bi že prodrlo prepričanje, da ravno tako, kakor ne sme biti kranjske, tudi ne sme biti istrske ali dalmatinske politike. Jugoslovansko vprašanje se ne sme končno rešiti zgolj z ozirom na pisano državno pravo, marveč se mora naša narodna avtonomija z naravno potrebo po konsek. razvoju samo razviti iz združenih moči narodov, ki prebivajo v Avstro-Ogrski. Pač pomenja malodušnost, če se šepeta, da so dalmatinski poslanci šele po trdovratnem odporu priznali, da morajo smatrati Slovani v avstrijski zbornici za svoj političen cilj tak trializem, ki obsega tudi tiste dežele, v katerih prebivajo Slovenci in to tembolj, ker hrvaška stranka prava v svojih štatutih brez vsakega pridržka izjavlja, da se sprejmejo v po njej zamišljeni deželni zvezi tudi slovenske dežele, v kolikor to vstreza željam Slovencev.

Zdaj še besedo S. L. S., ki ji vodstva Slovencev in Hrvatov noben nepristransko misleč človek ne odreka. S. L. S. trdi, da smatra hrvaško stvar za svojo stvar. »Liepa naša domovina« je postala, kakor poroča »Slovenec«, bodoča strankina vojna pesem, ker se je s to pesmijo najslovesnejše otvorilo važno zborovanje. Ako hoče stranka dobiti popolno zaupanje Hrvatov, mora dokazati, da si je prilastila vsa hrvaška kulturna stremljenja. Takoj, ko se hoče delati skupna politika, morata postati v praksi slovenska in hrvaška stvar identični: kaka dalmatinska ljudska šola ravno tako važna, kakor kakšna koroška slovenska. Tega nismo še vselej videli. Ako bo to prepričanje živelo v vseh slovenskih poslancih in jim narekovalo njihovo delovanje, gotovo izginejo pri nekoliko dobri volji vsa nesporazumljenja med Slovenci in Hrvati v avstrijskem državnem zboru in trdno upamo, da v bližnji bodočnosti, kljub hipnemu omaganju, lahko pozdravimo veselejšo dobo avstrijske jugoslovanske politike, v kar pomozi Bog!

Prva kapitulacija vlade pred Jugoslovani.

Pod tem naslovom priobčuje »Edinost« članek, iz katerega v pouk kranjskim liberalcem nekaj odstavkov ponatiskujemo:

Zgodovina naše monarhije je stara. Toda prelistajmo stran za stranjo in niti

LISTEK.

V Dubrovnik!

Iz srca čestitam vsem Slovincem, ki se bodo udeležili evharističnega sestanka prve dni meseca avgusta v starodavnem Dubrovniku, mestu južne Dalmacije. Ker sem se jaz od 11. do 17. julija vozil po dalmatinskem morju in obiskal vsa večja primorska mesta, morem dati dragim rojakom in čast. duhovnim sobratom, ki bodo po isti poti plovili, kak dober svet na pojovalje. Ker je nastopila huda vročina, treba s seboj vzeti lahko poletno obleko, perilo za preobleči, zlasti kdor se mnogo poti, dalje solnčnik, slammik ali lahko čepico, kakršna se dobi po prodajalnah v Reki za 2 K 60 vin. Navadno nosijo poleti čepice bele barve s celuloid-podaljškom nad oči. Vsakdo naj vzame s seboj tudi površnik ali havelok, kajti — zapomnite si — na morju vedno vleče. Pravijo sicer, da se vsled morske sape nihče ne prehladi, a jaz sem moral parkrat pobegniti v kajuto, ker sem bil pozabil s seboj vzeti havelok. Sobotni »Slovenec« je gg. duhovnike opozoril na talar, ki naj ga zavijejo zaradi slavnostnega spreveda po Dubrovniku ob sklepu sestanka. Kaj pa koretelji? Ni verjetno, da bi jih imeli tam

zdolaj zadosti na razpolago. V Dubrovniku so gg. kanoniki molili v koru oblečeni s koreteljem, ki je bil nenavadno kratak, z globoko visečimi rokavi in pisanimi trakovi pod vratom. Kakor se meni zdi, niso dalmatinske cerkve z oblačili prebogato oskrbljene, pač pa imajo obilo zlatih in srebrnih predmetov v zakladnicah. Komur je le mogoče, naj se vozi v I. razredu, ker so ugodnosti mnogo večje kot v II. Stedi doma, v kotu, ne pa tam na potu! Vsak izletnik naj se preskrbi s potopisno knjižico in z daljnogledom.

Kar se tiče morske bolezni, se stvar pretirava. Bil sem skozi dva meseca vsak dan na morju, tudi ob času silnega viharja in kipečih valov, a nikdar nisem čutil nobenih slabosti, dasi ravno na želodcu boleham. Človek sploh ne sme na to misliti, ako bo vedno živel v tem strahu, bo kmalu erupcija tu. Če se mu začne v glavi vrteti in ga omotica prime, naj gre na posteljo. Najboljša obramba pa je izdaten »beefsteak« ali zrezek. Na morju ne smeš biti lačen, dobro se hrani, toda ne do presitosti. Hrana je na večjih parobrodih skupna, pa izvrstna, dasi je pripravljena od moških: juha, goveje meso s prikuhami, pečenka s fino salato (olje je tam doli domač pridelek), močnata jed in sir s sadjem, vsak gost dobi tudi malo botiljko temno-rdečega vina »opolo«, krahja, kolikor drago. Zvečer ob pol 7. večerja: juha,

obilna mesna jed in sir s sadjem. Cena stalna. Dobra pomoč proti napadu morske bolezni je tudi požirek pristne kranjske slivovke. »Cognac« imajo na ladjah že pripravljen za okrepitev želodca prej ali potlej. Po kabinah Lloydovih parnikov sem našel prilepljen listek z napisom: »Keine Seekrankheit mehr durch den Gebrauch der Delphinine des Dr. Flaschoen der Pariser medicinischen Facultät. Erhältlich auf allen Schiffen des österr. Lloyd.« Je-li to sredstvo tudi po drugih parnikih dobiti, nisem vprašal. Torej le pogumno na krov! Tudi jaz sem se v začetku bal morske bolezni, ki je baje tako mučna in sitna, kakor »maček« vseh dijakov ene univerze, a sprevidel sem, da je strah večji kot dejanski občutek. Na odprtem morju se res pripeti, da veter morje tako razburi, da začne divjati in srdite grebene delati, ladja se ziblje zdaj na desno, zdaj na levo, nagiblje naprej in nazaj, — pri obedu zmanjka tega ali onega potnika, od mize vstajajo in gredo stran. A ti slučaji so redki, v poletnem času sploh izključeni.

V »Slovenecu« je priporočen hotel »Deak« v Reki blizu kolodvora, dobri hoteli so tudi »Europa« in »Quarnero« ob nabrežju. — Na ladjah so najboljši prostori na sredni krovi ali v ozki ulici za saloni. Videli boste cele kupe premičnih stolov, vsak ga lahko vzame in prenese kamor drago. Moruarji so največ Hrvati in

radi postrežejo, zlasti če se jim da kaka smodka ali čaša pive. Z drobižem se treba preskrbeti, ker se za razvado takozvanih »napitnin« silno dosti potroši. Kdor ti najmanjšo malenkost stori, bo gledal, da mu kako desetico v roko stisne. Pri obedu treba dati »podvorniku« (natakarju-računaru) najmanj 10 vin., jedilnosc in vinnosc pa tudi pričakujeta daru.

Vozili se bodo evharistični izletniki iz reškega zaliva proti jugu in čez pol ure pripluli do otokov Krek in Čres, prvi na levi strani je ploščat in šteje do 20.000 prebivalcev, na desni strani je hriboviti, strmo v morje štrleči Čres. V sredi med njima je morski preliv, ki ga bo ladja prežela in plula dalje na jug. Vseskozi se vidijo otoki na desno in levo. Značaj okolice je povsod enak: bele ali sivkaste goščave, suhe skale, vmes pritlikava grmičevja, prava »Arabia petraea«. Po dolinah pač raste tudi vinska trta, smokva, maslina (= oljka) in drugo sadonosno drevje, po vrteh in gajih južne rastline in cvetlice, toda ob morju se vidi le kraški svet. Naši kraji so pač lepši in slikovitejši, pa najdemo enakih povsod, kraški svet pa zanima vsled svoje posebnosti, nenavadnosti. Naši kraji so ravno tako stari kakor oni v Istri in Dalmaciji, a nimajo toliko zgodovine za seboj, kakor ti. Vsak grič, vsak kamen je takorekoč sivolas starček, ki bi vedel dolgo povest, koliko raznih na-

enega dogodka ne vidimo, da bi se vladno kolo ustavilo zaradi južnoslovenske besede.

Dolgo časa se je mislilo pri nas, zlasti pa z letom 1848: pričeni, da kardinalna točka vse državne politike obstoji le v češko-nemškem vprašanju. Zaradi teh stvari je sicer že res marsikatero ministrstvo padlo in marsikaterikrat je šla zbornica zaradi njih na počitnice. Toda nam se zdi čimdalje bolj, da ni bilo to vprašanje toliko odločujoče zaradi svoje notranje sile, kolikor zaradi jakosti in številnosti nasprotnika. Gotovo je jezikovno vprašanje eno osnovnih vsake mnogonarodnostne države ali z državno mejo je obenem že tudi začrtan in obmejen delokrog in pomen tega vprašanja. In že zato se ni moglo tikati samo Nemcev in Čehov, ker smo pri rešitvi jezikovnih stvari v popolnoma isti meri zainteresirani tudi drugi narodi, t. j.: češko-nemško vprašanje je splošno notranje-avstrijska stvar.

Med tem, ko je bila ponovno vsa pozornost osredotočena temu severnemu bojišču, je šla druga stvar na jugu države nekoliko neopazeno in brez vsakega ropota svojo pot naprej.

Ne da bi govorili iz samojubnosti, iz zaverovanja v same sebe in slepi za ves ostali svet, ampak kakor plod vestnega proučavanja, kakor rezultat, ki se nam je pokazal po tem preiščevanju sam po sebi, beležimo, da je ne poznamo v Evropi ljudske skupine, ki bi bila po svoji sestavi in svojem trenutnem razvoju toliko interesantna kakor je narodnostna skupina Jugoslovani. Šestnajst milijonov močno jugoslovansko plemo, razdeljeno na čvetero po krvi in jeziku ozko sorodnih narodov, ki prehajajo drug v drugega tako neprisiljeno in neopazeno, da je izključena vsaka prava meja med njimi — ta narodno-plemenski problem nas spominja paralelnega zgodovinskega dogodka, ko je bilo nemško plemo razdeljeno takisto na mnogo narodov zase, kakor Gotov, Vandalov itd. Vsak je imel svojo zgodovino in svoj razvoj zase in vendar so prišle te veje naposled do tega, da so ustvarile eno drevo zaradi tega, ker so bile iste korenike.

Jugoslovani se nahajajo danes v štadiju najživahnejšega razvoja, ki ga ne morejo prijatelji niti posebno pospešiti, kar je pokazalo takozvano ilirsko gibanje pod Stankom Vrazom in Ljudevitom Gajem, niti naši nasprotniki posebno ovirati, o čemer priča vsa zgodovina jugoslovanskih narodov zadnja leta; in zaradi tega naravnega procesa je ta skupina toliko interesantna, kakor vsaka stvar, ki vzbuja posebno pozornost tedaj, ko se razvija, ker še nihče ne pozna končnega rezultata.

Po svoji zgodovini in politiki pa jugoslovansko vprašanje poseza temelju, na katerem stoji naša monarhija, prav do dna. In to največ zaradi tega, ker je morala naša država leta 1866. kapitulirati pred Prusko z njenim Bismarkom in se po zgubljeni bitki odredič vsem, stoletja stari tradicijam na zapadu, potem katerih so habsburški vladarji vladali nekoč ne samo po Nemškem in Italijanskem, ampak tudi po Nizozemskem in Španskem. Monarhija je postala s tem naenkrat brez podlage, vzeli so ji vse tradicije, na katere se je mogla opirati in zato je naravno, če je iskala novih tal. Bismark je bil s prstom pokazal na slovanski jug.

Jugoslovansko vprašanje je trkalo doslej vedno samo na vrata naše zunanje politike. Zaradi Jugoslovanih se je vnela leta 1854. krvava Krimska vojna, kjer se je borila vsa zapadna Evropa proti Rusom; zaradi njih se je pričela leta 1877.

dolga rusko-turška vojna; zaradi njih so marširali leta 1878. naši vojaki v Bosno. Z mnogostevilnimi dogodki lanskega leta pa je bil napravljen v tem razvoju cel skok naprej.

List piše nato, kako je vlada zadnja leta kazala večje zanimanje za jug. Baron Klumbecki, star prekanjen avstrijski diplomat, trobilo gotovih dvornih krogov, je napisal veliko knjigo o balkanskih stvarih s posebnim ozirom na Italijane, v ministrstvo so poklicali nekaj jugoslovanskih uradnikov itd. itd. — ali jugoslovansko vprašanje ni samo dalmatinska stvar, ki bi jej odpomoško eventualno z nekaj investiranih milijonov.

Kakor rečeno, so bili ti glasovi nezadovoljnosti samo overtura, ki uvaža poslušalca na lahen način v nastopna dejanja. Akordi, za katere se gre, so se pričeli oglašati šele zdaj.

Prvič, odkar imamo v Avstriji parlamentarizem, so se postavili jugoslovanski delegati na noge v odločno obrambo svojih bratov! Slovenci so marširali v boj za srbske in hrvatske kmete v Bosni in Hercegovini!

Ne vé se, ali je vlada pravičnost in upravičenost tega boja spoznala, ali samo slutila — vemo pa, ker smo gledali na lastne oči, da je kapitulirala pri prvem samostojnem nastopu jugoslovanske delegacije.

In kar se mora posebno zaznamenovati: velika večina vseh slovanskih poslancev v Avstriji sploh se je strnila v tem boju v mogočno falango. Tega pojava nikakor ne smemo prezreti: slovansko vprašanje v Avstriji ima za svoje jedro Jugoslovane. To je bilo tisto, o čemer smo si bili mi sicer že davno na gotovem, česar pa nam zgodovina doslej še ni nepobitno dokazala.

Jugoslovansko vprašanje je zaradi tega tako važno, ker sega z eno stranjo v srce monarhije, z drugo pa v srce evropskemu koncertu. Ostali Slovani, ki so se pridružili temu boju, so mu dali s tem potrebno ozadje, Bienenrth pa s svojim zatorom zbornice pravo obliko.

Ker nosi jugoslovansko vprašanje po svoji zgodovini kakor tendenco svobode narodov v sredi svojega programa, zato je prvi pogoj rešitve temu vprašanju garancija absolutne narodnostne enakopravnosti in neoviranosti v svojem razvoju. To prvo točko svojega programa imamo Jugoslovani skupno z ostalimi slovanskimi narodi in zato smo si lahko gotovi v tej opoziciji močne vrste.

Vprašanje, ali je pričel z opozicijo dr. Šusteršič ali kdo drugi, nima s tem ničesar opraviti, kajti največji ženinji bi ne ustvaril takega boja, da niso vsi predpogoji dani in da nam ni stvar sama potisnila orožje in zastavo v dlan. V slednjem pa ravno tiči naša sila: naša eksistenca samoposebi nosi znak opozicijskosti na sebi. In vlada bo morala toliko časa kapitulirati pred nami, dokler ne vrže od sebe sedanjega svojega zistema.

Dnevne novice.

+ Blamirani »Narod«. — Za slogo slovanskih zastopnikov v parlamentu. V Zagrebškem »Obzoru« čitamo: Neki su dalmatinski listovi prošle sedmice doneli viest, da je »Narodna zveza« prestala bitisati. Ova viest — kako jedan zastupnik javlja »Hrv. korespondenciji« — ne odgovara istini. Izmedju članova »Sveze južnih Slavena« i »Slovenskog kluba« pred zadnje dane parlamenta bijahu se napeli odnošaji radi raznog mišljenja o daljnjem vodjenju obstrukcije, ali do prekinuća odnošaja izmedju obih klubova nije došlo, a

nije ni moglo doći, jer je i većina članova »Sveze južnih Slavena« u duši odobravala borbu proti današnjem vladajućem sistemu. U nijednoj od zadnjih sjednica »Sveze južnih Slavena« nije bio podastri predlog, da se radi obstrukcije prekinu odnošaji sa »Slovenskim klubom«, dok se je naprotiv u privatnim krugovima govorilo o tomu, da se oba kluba Slavena stope definitivno u jedan zajednički klub. Da nije još došlo do fuzije obih klubova, baca se krivnja na one zastupnike, koji neće da se pokoravaju principu, da se u jednom klubu manjina ima priključiti predlogu većine. Na jesen će živo se zauzeti oko toga, da se oživotvori fuzija obih klubova. — To je huda toba za vladne spletkarje!

+ Odločni hrvaški glasovi o obstrukciji. »Hrvatska«, glasilo hrvatske stranke prava in eno glavnih glasil hrvatsko-srbske koalicije, prinaša v svojem izdanju od minole sobote članek, ki je posebno posvečen oni četvorici dalmatinskih poslancev, ki so izstopili iz zveze Jugoslovanih, in ki posebno ostro obsojajo obstrukcijo. List pravi, da Slovani ne smejo obsojati obstrukcije, ker je baje preprečila glasovanje o pooblastilnem zakonu za trgovinske pogodbe, kakor tendenciozno trdijo oficijozne novine. Saj to ni bila svrha obstrukcije, ampak namen je bil, da proti Nemcem pokaže slovansko moč in da vrši pritisk na vlado. To stališče »Slovenske Enot« je tako vplivalo na druge Slovence, ki niso v njej, da se že vrše razgovori o pristopu nekaterih teh. Na to se člankar obrača proti iz »Zveze« izstopivšim poslancem, in meni, da so se ustrašili groženj v »Neue Freie Presse« in »Fremdenblattu«. O trditvi, da so obstrukcionisti krivi, da »Zveze« ni več (kar pa tudi ne odgovarja resnici) pravi »Hrvatska«, da je ta trditev čudna. Posebno pa očita poslancu Biankiniju, v kakem navskrižu je njegovo postopanje, s tedanjim, ko je v resolucijski eri vodil prvo besedo proti Dunaju. Člankar zaključuje: »Slovenska Enota« si je pridobila v Dalmaciji in Istri velikih simpatij. To je edini nasip, ki nas more rešiti pred nemškim navalom. Po izjavi Slovencev, se bo obstrukcija na jesen nada jevala, dokler vlada ne odneha. Taká borba do skrajnosti je edino sposobna, da si Slovani v Avstriji pridobijo mesto, ki jim gre.« — »Hrvatska« Krunka, glasilo hrvatske stranke prava za Dalmacijo pravi: »Šanse za obstrukcioniste stoje mnogo bolje nego li prije.« Potem pa list pravi: »Dobro kaže »Novi List«, to nije pitanje klerikala ili liberala, agraraca ili socialisti, već jedno veliko obće slavensko pitanje: borbe proti njemačkoj vladi bar. Bienenrtha. Mi nismo nikakovi zagriženi Slaveni, ali ako su nam, bar u nekim pitanjima, identični interesi, zaboravimo na strančarske sporove, uhvatimo se u jedno kolo i branimo ono, što nam je svima zajedničko i sveto.«

+ Pasjednevne »Narodove« traparije. Zdaj imamo prave pasje dni. Vročina, ki zori žito in po vinogradih kuha dragoceno vinsko kapljico, vpliva neugodno na tisti del telesa, kjer se ustvarjajo misli. Je-li kaj čudnega, da so se zato »Narodu« skisali možgani? Politične neumnosti liberalnih gransenjerjev, njihova otročja ljubosunna zavist nasproti našim voditeljem, koketiranje s tisto vlado, ki drži sedanjí vladni nemški sistem v državi, sploh njihovo nslovansko protinarodno počenje je tako, da se nad njim zgriža že vsak Slovan, seveda če ni v zvezi s kako kravjo kupčijo. Umevno, vse to ne pospešuje ugleda liberalne stranke. Drugače si ne morejo pomagati, kakor da so prevzeli vlogo rajnega Šerlok Holmesa in prav po njegovem vzorcu stikajo po »klerikalno-nemški zvezi, a tako nerodno, da bi se

rajni Šerlok Holmes obrnil v grobu, ako bi čital »Slov. Narod«. Tisti liberalci, ki so vedno trkali na prsa in vpili pa bobnali, kakí Slovani da so, so bili dejanski, ko so bili z jezikom najradikalnejši Slovani, s pismeno pogodbo leta in leta zvezani z Nemci in popolnoma odvisni od njih. Zagotovili so jim v svoji prvi pogodbi decidirano, ne platonično, zastopstvo v ljubljanskem občinskem svetu. Veliki Slovani, peterburški romarji, so bili zvezani z Nemci in so še zdaj. Pisarjenje njihovega časopisa to dokazuje. Svojo modrost zaje-majo proti S. L. S. iz vladnih plačanih nemških listov, hvalijo ministre sedanje protislovenske vlade. Sedanja liberalno-nemška zveza ima morebiti nekoliko drugačno obliko, kakor stara s kranjskim veleposestvom, gotovo pa obstoja in morebiti še pride čas, da izve svet o kakí pisani pogodbi med sedanjo Bienenrthovo nemško vlado in slovenskimi liberalci. Kakršni so sami, pa mislijo, da so taki tudi drugi ljudje. Zato a sanjajo pod pasjednevnim vplivom o »klerikalno-nemški zvezi in da preslepe svoje bravce, ko sklepajo nerodne kravje kupčije, se puste vedno zaplenjati, češ, saj ne bodo naši mogli pregledati, kako tesno smo zvezani s tistimi Nemci, proti katerim bijemo časnikarski boj tako, da sta o njem poučena le državni pravdniki in pa cenzura.

+ Politično blamažo, pravi »Slovenski Narod«, da so doživeli naši poslanci s svojim odločnim nastopom v državnem zboru za koristi Slovanstva. »Narodu« damo popolnoma prav, ker imajo zafrknjeni, mehki ljudje, kakršni so naši liberalci, vedno prav tudi takrat, kadar trde in se vne-majo za največje neumnosti. Mi smo popolno zadovoljni s tako blamažo, ki je prisilila vlado, da je storila to, kar je zahtevala »Slovenska Jednota«, da se namreč zaključí državnozborniški dnevni red po proračunski razpravi. Zadovoljni smo z »blamažo«, ki je povzročila, da stoji danes kljub Clemenceauu, kljub perzijski revoluciji, kljub krečanskemu vprašanju, kljub Blieriotovemu poletu s Francoske na Anglesko še danes v ospredju jugoslovansko vprašanje. Vsa svetovna javnost se zdaj peča z Jugoslovani in s Slovenci. »Blamaža« je res taka, da se danes svet resno peča z vprašanjem o trializmu. Še bolj se bo. Bitka za pravice avstrijskih Slovanov se je šele pričela. Če jo smatrajo liberalci za blamažo, naj jo. Kaj da delajo zdaj, že itak zna ves svet. Bodočnost jih bo pa postavila v vrsto tistih ljudi, v katero uvršča Efialte.

+ Bilinski prihodnji načelnik kranjske liberalne stranke. Prav nič ni zadovoljen »Slovenski Narod«, ker smo predvčerajšnjim trezno in hladno dokazali, kako da je s tistimi 900.000 kronami, ki jih je odpisal Bilinski zato, da se zgradi v Ljubljani obrtna šola in da je napravil Bilinski kot finančni minister za državo na škodo ljubljanskega davkoplačevalca dobro kupčijo. Včerajšnji »Narod« je na to moral odgovoriti. Storil je to tako, da Hribar gotovo ne more biti zadovoljen. Nič ne hvali Hribarja, samo Bilinskega kuša v oblake, ga slavi in hvali, kakor od časa do časa liberalci kakega Hribarja, kadar podpiše kako pogodbo z Nemci, nato pa pozabi, da je kaj podpisal. Hribarjeva pozabljenost je vzrok, da liberalci resno razmotrivalo, bi-li ne kazalo, da postane Bilinski načelnik liberalne stranke, ker bi se z ekscelenco gotovo liberalci bolj postavili, kakor se pa postavijo pred svetom z glavnim zastopnikom banke »Slavije«, ki žalibog niti doktor ni. Vse »Narodovo« pisarjenje pa tudi kaže, da jadrsko liberalci naravnost v tisto mirno pristanišče, kamor jih vabi prihodnji načelnik njihove stranke, Bilinski, v pristanišče tistih vladnih strank, ki po last-

rodov je že plulo po tem morju in se pulilo za oblast na njem.

Brzoparnik vozi do Zadra šest ur. Ustavi se včasih na starem, včasih na novem »molu«. Tu je velik hotel »Bristol«, a drago vse, kar pokličesh. Postelja 5 do 7 K, ena breskev 20 vin. Treba zahtevati potanki račun. Stolna cerkev sv. Anastazije, starinska častitljiva stavba, vsa z arkadami obdana zunaj in znotraj. Največji zaklad hrani cerkev sv. Simeona, nestrohnjeno truplo jeruzalemskega starčka Simeona. Na rastlinskem trgu (piazza delle Erbe) se lahko nakupi sadje. Čez pet ur se pride v Spljet, veliko trgovsko mesto, v pristanišču ladij brez števila. Velikanski vtis napravila je name ogromna Dioklecijanov palača s štirimi vhodi — porta aenea, ferrea, argentea, aurea. Starin cele kupe. Stolna cerkev sv. Dujma, dvignjena iz razvalin nekdanjega mavzoleja leta 1883 »sub auspiciis« cesarja Franca Jožefa, cesarjeviča Rudolfa in Stefanije ter po prizadevanju nadškofa Calogera. Cerkev je majhna s kupolo v sredi, ki je poleg rimskega »panteona« edina rotunda, ohranjena iz rimske dobe. Sveti Dujmo, zaščiteni veličastnega Spljeta, leži v levi stranski kapeli, sarkofag nad oltarjem ima napis: »S. Domnius M., primus Salonae pontifex, apostolorum principis discipulus, hic jacet.« Ob strani na steni:

»Ave lumen Dalmatiae, unica spes Spalati!«

Vredno je pogledati stari poganski tempelj Eskulapov, pozneje spremenjen v baptisterij. Dva stara sarkofaga sta eden znotraj eden zunaj z zanimivimi napisom. Verjel sem cerkovniku, ki mi je te spomenike kazal, da so se Rimljani, ki so prišli Spljet gledat, strmeč izrazili: »Mi se skrijemo v primeri z vami, pri nas je vse raztreseno, tu pa imate vse vkup in koliko lepota in redkosti.«

Stanoval sem v hotelu »Troccoli« sredi mesta na »gosposkem trgu« (Piazza dei Signori) nasproti magistratu, ki ga zalija v pročelju krasna »Loggia«. Bil sem v hotelu zadovoljen. Precej zraven je »via Ferrea«, vodeča k stolni cerkvi. Ulice so kakor povsod po teh krajih nenavadno ozke. Procesije se pač tu ne morejo razviti. V Spljetu sem videl prve narodne noše, pa tudi prve letošnje muhe in trope cigánov, ki se mi je zdelo, da sem jih že tudi na Kranjskem videl. — Od Spljeta do Dubrovnika je osem ur, vmes prideta postaji Hvar in Korčula. — Parobrod ne vozi prav do mesta Dubrovnik, ker je morje preplivno, ustavi se v Gružu (Gravosa). Tam čakajo filjakarji, ki za 2 K peljejo v mesto do »porta Pile«, t. j. do zapadnih mestnih vrat. Ako bo filjakar vozil po glavni in edini vozni ulici »Stra-

done« do stolne cerkve ali do »hotela de la Ville« na Gundulič-trgu, bo zahteval eno kronico več. Mestni patron je sveti Vlaho (Blaž), ne daleč stolna cerkev s. Maria Maggiore. Sv. Vlaho podoba je povsod videti. Njegova cerkev je bila l. 1715 pogorela, mestni senat jo je dal na novo postaviti in srebrni kip sv. Blaža na veliki oltar posaditi, napis pravi »tanquam in sua sede et publicae securitatis arce«. Na cerkvi polno golobov, kakor sem jih videl na Markovi stolnici v Benetkah. V stolni cerkvi, ki je zelo podobna ljubljanski, samo da je manjša, je krasna slika vel. oltarja »Marija vnebovzeta« po Tizianu. Umetno izrezljano leco podpira močan angelj. V cerkvi mi niso bile vseč rdeče baržunaste draperije vrh marmorja in suhe, zaprašene cvetlice na oltarjih, ko je povsod naokoli polno cvetja. Krasna je rektorska palača, zdaj c. kr. kotorsko poglavarstvo s starinskim stebrovjem zunaj in znotraj. »Hotel dela Ville« ima v najemu Hrvat Odak, izvrstna postrežba in cenena. Slovence sem mu priporočil, rad vas bo sprejel. Po mestu napisi v cirilici, »javni poslužniki« (postrežčki) v fesu in širokih hlačah.

V Dubrovniku se sploh vidijo krasne narodne noše. Pravoslavni Srbi, ki imajo povsod svoje cerkve in časnike, nosijo zelene pasove in rdeče fese, katoličani rde-

če pasove in fese, Hercegovci črne okrogle čepice, vlastelini (bogati posestniki) svilnate hlače, ženske vsa oblačila z zlatom obšita. Nasprotje med Hrvati in Srbi, katoličani in pravoslavni, povsod stopa na površje. Tudi o sestanku piše list »Crvena Hrvatska«: »Ko može zamjeriti Srbima, da sumnjivim okom gledaju sve ono, kad vide, da se za kongres najviše zanimaju ljudi, koji su se stavili u službi onoj politici, te ide za tim, da Srbe utamane, kojih javni rad je upravljen proti narodnoj misli« itd. Bedarija! Kaj ima vendar strogo cerkvena reč s politikom opraviti.

Dubrovnik je štel na višku svoje moči l. 1450, okoli 300 trgovskih ladij in je ne le v trgovini, ampak tudi v morskih vojskah nosil svojo zastavo v vsa morja. Dubrovniški brodovi so se l. 1496. za dobro plačilo borili na strani Španjolv v Indiji. Dubrovniški mornarji so se udeležili najdbe Amerike po Kolumbu itd. Staro trdnjavo okozide okoli mesta je še povsod dobro ohranjeno. Izmed vseh mest mi je poleg Spljeta tih, mirni Dubrovnik najbolj ugajal. Slovenci so tam doli zelo čislani. Ko sva z bratom povedala, da sva Slovence, so naju kar na rokah nosili in hvalili, kako vrolo se borimo zgoraj na meji proti pohlepni nasprotnikom. Politika naših državnih poslancev se povsod odobruje.

š Novo sredstvo za ponemčevanje naših šol. Te dni je bilo čitati po nemških listih poročilo nemške dijaške kuhinje v Mariboru, katero vzdržuje »Slidmark«. Z nekim posebnim veseljem poroča vodstvo, da je letos napravilo 5 Nemcev na učiteljski izpit tudi iz slovenščine in tako dokazalo svojo usposobljenost za pouk na slovenskih šolah v narodno-mešanih krajih, »kjer bi naj delovali za naš narod«. Tako bi se torej naselili sčasoma na naše šole nemški učitelji, ki bi tamkaj pridno ponemčevali slovensko dečo. Slovenski krajni šolski sveti, pazite, koga nastavite!

š Drazba Ivan Vošnjakovih posestev. Včeraj je bila pri šostanjskem sodišču (sodnik dr. Džak) javna dražba Ivan Vošnjakove tovarne za usnje in njegovih posestev. Razum neke majhne hišice v Šostanju (okrog 4000 kron) in neke druge majhne gozdne parcele (okrog 200 kron) je vse izdrazbala slovenska šostanska posojilnica za okroglo 150.000 K. Samo za tovarno je dala 100.000 K. S tem je zadeva za šostanjsko posojilnico ugodno rešena.

š Predsednik »Zveze štajerskih slovenskih učiteljev in učiteljic«, gosp. nadučitelj Franc Kocbek v Gornjemgradu, je odložil svoje mesto. Predsedniške posle vodi do prihodnjega občnega zbora nadučitelj g. J. Mešiček v Sevnici.

š Goljufivi »vinski« trgovec. Prve dni tega tedna je hodil po Zavrču in okolici vinski trgovec, ki je v kratkem času pokupil do tri tisoč hektolitrov vina. Hodi! je z nekim mešetarjem po kletih, jedel in pil ter ljudem, ki imajo še silno mnogo neprodanega vina, objuboval lepe cene. — Nadavka ni dal nikomur. Pač pa je obljubil, da pridejo 22. t. m. ljudje, ki bodo pretakali vino, v avtomobilu na Zavrč, kjer jih naj vsi prodajalec počaka. No 22. t. m. pa ni bilo pretakačev, pač pa je prišle orožnik »vinskega trgovca«, ki ni nikdo drugi ko večkrat kaznovani goljufi Korper, vkljenjena. — Obraz vinogradnikov si naj vsakdo sam naslika.

š Obesil se je na svoj god minulo nedeljo J. Dobrajc, najemnik Zličarjeve trgovine, na podstrešju. Prihodnjo jutro ga je našel g. Javornik in hitro prerezal tanko vrstico, misleč, še nesrečnega oživet, pa je bilo že prepozno.

š Neprevidni dečko. Desetletni Franc Zupanc, sinko malega posestnika v občini Marija Gradec, se je hotel včeraj zjutraj peljati v Ljubljano. Na postaji v Laškem trgu pa je stal vlak, namenjen v Celje. Dečko je hitro vstopil in je šele takrat, ko se je vlak že peljal, opazil, da je v napravnem vlaku. V svojem strahu je fant kar skočil z vlaka in obležal z mnogimi ranami nezavesten pri progi. Prepeljali so ga s prihodnjim vlakom v Celje, kjer so ga zanesli v bolnišnico.

š Imenovan je računski praktikant Jožef Hočevvar iz Kamnika za rač. asistenta pri nametništvu v Gradcu.

š Samoumor mornarja. V Pulju se je ustrelil mornar Karol Kroupa iz Štajerskega.

Ljubljanske novice.

lj Deželna zveza za promet s tujci je dobila od ministrstva 2500 K podpore.

lj Olepšanje hiš v mestu. Zadnja dva tedna so prebarvali in prenovili hišo št. 11 na Rimski cesti, št. 10 v Komenskega ulici, št. 6 na Dunajski cesti (nova fasada); št. 3 v Sv. Florjani ulici, in št. 1 na Franca Jožefa cesti. Te dni barvajo hišo št. 19 Pred škofijo, za hišo št. 19 na Mestnem trgu pripravljajo oder za zidarska dela.

lj Schauens, dass Sie weiter kommen, sonst haue ich Ihnen eine herunter, to je priznal pri zadnji razpravi dr. Karol vitez pl. Foregger, da je rekel prof. Steblovniku. Danes se je razprava nadaljevala. Zasliši se kot priča Ernst Rabčič, ki pa ne izpove nič bistvenega. Predlog tožiteljevega zastopnika, naj se zasliši tudi tožitelj, sodnik c. kr. sodni svetnik Potrato odkloni. Tožiteljev zastopnik dr. Dimnik predlaga strogo obsodbo. Nikakor ne gre, da nahruli politični uradnik mirne ljudi. Foreggerjev zagovornik v svojem zagovoru naglašja, da bi bilo tu bolj na mestu kakor tožba satisfakcijsko postopanje, s tem ni še rečeno, da bi moralo priti do dvoboja, ker se častno postopanje opravi tudi s častnimi izjavami. Sodni svetnik Potrato razglasi obsodbo, po kateri se obsodi dr. vitez pl. Foregger v smislu § 496 z uporabo §§ 266 in 261 v 10-kronsko globo, oziroma v 24-urni zapor in v povračilo kazenskih stroškov. — Tudi dr. Foregger je vložil tožbo proti prof. Steblovniku, o kateri se je razpravljalo danes. Tožba navaja celo vrsto verbalnih injurij, ki se pa končno zblinjejo pri zaslišanju priče markija Pauluzzija, le ko je moral profesor Steblovnik čakati na Foreggerja 10 minut, je profesor opomnil, da je pač čudno, da ga ni toliko časa nazaj in da je ein »gemeiner« ter da je pristavil neko psovko, na katero se pa priča marki Pauluzzi ne more več spominjati. Marki je na tozadevno sodnikovo vprašanje odgovoril, da je bil »ganz nichtern«. Dr. Ambrositsch je predlagal strogo obsodbo.

Zagovornik dr. Dimnik naglašja, da je bilo, kar je rekel g. profesor, pač le upravičena kritika in razumljiva, ker se je tožitelj arogantno obnašal. Predlaga oprostilo razsodbo. Sodnik c. kr. sodni svetnik Potrato razglasi razsodbo, s katero se obsodi prof. Steblovnik po § 491 v 20 kron globe. Dr. Ambrositsch je naznanil, da si proti dr. Dimniku pridrži pravico kazenskega postopanja, ker je rabil o Foreggerju besede, da se je »arrogantno obnašal«.

lj »Hribarjev park« namerava imenovati »Prosvetno društvo za Trnovo« gozdič za kopališčem v Kozlezi. Ta gozdič je sedanjí najemnik kopališča odprl občinstvu. Dolgo vrsto let je bil ta naravni park zaprt z deskami. Sedanjí najemnik ga je preuredil na svoje stroške, magistrat še klopi ni dal in sedaj pridejo sitni ljudje in nazovejo to »Hribarjev park«. Menda se hočejo s tem iz župana norčevati, ker je znano, da je Ivan Hribar, ko je izvedel za ta park, debelo pogledal in rekel, da ni vedel, da je to mestna last in bi bil res ta prijazen trnovski kotichek popolnoma zanemarjen, če bi bilo to odvisno od Hribarja in njegovega magistrata.

lj Žrtve prijateljeve neprevidnosti. Jožef Križman, o katerem smo včeraj poročali, da ga je po nesreči v Stružah pri Ribnici ranil s puško Anton Bradač, je danes v tukajšnji deželni bolnici umrl.

lj Nesreča v medvodski papirnici. V Ljubljano so prepeljali delavca Jožefa Novaka, katerega je v medvodski tovarni zgrabil transmijski jermen in ga tako zmekčal, da bo skoro gotovo moral umreti.

lj Nova maša g. Franc Bonača ne bo 1. avgusta, ampak je preložena na poznejši čas.

lj Zgradbe. Novo trinadstropno hišo Vaci Kubelke na Poljanski cesti so začeli ometavati, istotako hišo Fr. Medica na Elizabetni cesti. Zidovje novega trakta pri Marijanišču je dograjeno do pritličja. Ob cesti na Rožnik so pričeli z zgradbo dveh vil. Prenovil je hišo poštni kontrolor Jos. Flerč ob Domobranski cesti. Hiša Hinko Privška v Prisojnih ulicah je dograjena do prvega nadstropja. Z Martinove ceste v Prisojne ulice je napeljan kanal. Prihodnji mesec podro na Friškovec kapelo Matere Božje ter zgradi magistrat na občinske stroške novo na Hafnerjevem svetu. Olepšali so gospodarji svoje hiše in sicer: št. 4 v Wolfovi ulici, št. 7, 9, 11 in 13 v Rožni ulici in št. 11 na Rimski cesti. Lota Seemann zgradi vilo ob Simon Gregorčičevi cesti. V Kolizejski ulici je dograjena in že pokrita vila Roze dr. Kavčičeve. V Slomškovi ulici št. 6 je adaptirano skladišče za sedlarsko obrt.

lj Za Rokodelski dom v Ljubljani so darovali svatje na novi maši vč. g. Ivana Tomažiča v Ljubljani 40 K. — Iskreno zahvalo izrekamo velikodušnim svatom in vč. g. novomašniku, ki so se pokazali tako vnete prijatelje poštenega rokodelstva!

lj Pri skladišču smodnika na ljubljanskem gradu ni več vojaške straže. Odkar je vojna nevarnost s Srbijo odstranjena, se tudi za »pulverturm« pri ljubljanski vojaški posadki več ne boje. — Pač pa še stražijo v Pongratzevi šupi shranjeno slamo in seno in stoji vedno vojak na Poljanskem nasipu, ki tudi ne pusti pešcu tam mimo kaditi!

lj Dunajsko cesto tlakujejo zdaj onstran železničnega prelaza.

lj Pinove cevi so zdaj položili po Lat-termanovem drevoredu do Švicarije, ter postavili na vrtu kandelabre s čednimi svetilkami, ki so že v uporabi. Tudi Breg-Križevniške ulice, Valvazorjev trg, Rimska cesta, Gradišče, Hilšerjeve, Igriške ulice ter Simon Gregorčičeva cesta imajo plinovo razsvetljavo.

lj Žeo v ljubljanski okolici so pričeli žeti. Klasje je lepo in zrno debelo. Z letino so ljudje za žito in krompir zadovoljni, tudi otave bo obilo. Notranjci in Gorenjci bodo letos šele čez dva tedna želi.

lj Aretovan je bil včeraj popoldne 65-letni vagant Martin Rovnikar iz Vač pri Litiji, ker je ukradel nekemu delavcu sukunjič. Izročili so ga okrajnemu sodišču.

lj Prijazen tovariš. Ko je šel sinoči hlapec Jernej Maloh večerjat, je na nekem dvorišču v Dalmatinovi ulici čakal njegov sohlapec Anton Belec ter ga podrl na tla in ga z zaprtim nožem tako močno udaril, da ga je znatno telesno poškodoval.

lj Nesreča. Včeraj si je pri delu v rudniku v Trboviah rudar Valentin Pušnik zlomil obe nogi. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

lj V Ameriko sta jo hotela popihati še predno sta zadostila vojaški dolžnosti Ernest Kump iz Richenaua pri Kočevju in Jožef Seničar iz St. Jur'a pri Celju, a sta šla pred odhodom vlaka preprečila pot tam službojoča policijska stražnika. Oba so oddali deželnemu sodišču.

lj Klin s klinom. Delavec R., ko je včasih nekoliko neroden, ima že dlje časa ljubavne razmere z neko delavko, katera ima že odraslega sina. Ker zadnje dni harmonija ni bila posebno dobra, je snoči navedeni fant R-ja tako natepel, da ga je

na glavi poškodoval. Ta je pa to takoj drugi dan revanžiral njegovi materi, svoji ljubinki. Ko je šla zjutraj po Karlovski cesti na delo, jo je R. počakal in močno pretepel. Ko je videl se bližati stražnika, je tekel pri mostu na Gruberjevo nabrežje in skočil v Gruberjev prekop. Tam se je skobacal na neko skalo, kjer se je ponosno potkal na prsa, češ, sedaj me pa le primi, če me moreš. Misli, da je nedosegljiv. A prekmalu se je moral prepričati, da kar človek stori, tudi človek razdre, kajti kmalu je bil na skali tudi policijski stražnik, ki je izvel delavca iz vode, potem pa ga odvedel v zapor. Da je z mosta gledajoče občinstvo preje tako ponosnega petelina spremilo s krohotom, se razume. Cela »komedija v treh dejanjih« se bo končala pred sodiščem.

Cerkveni letopis.

— V Dubrovnik! Zadnje obvestilo. Kakor kaže, bo slovenskih vdeležencev razen dijakov in bogoslovcev — ako se kdo izmed priglasi ne skesa, nad 60. Med temi nekaj lajkov. Lahko pa se vsak odloči za na pot tudi še zadnje dneve, če se tudi ni nikjer priglasil. Kakor že povedano, kakih sprejemnic ali kart nam niso poslali, torej jih tudi razpošiljati ne moremo; vsak kdor je plačal ali misli še plačati, naj pride na parnik, pa je dobro. Parnik, ki nas bo vozil, se imenuje »Daniel Erno«, in bo čal nedaleč od kapucinskega samostana. Poleg hotela Deak sta se nam pripravila tudi hotel Lloyd in Hotel de la Ville. Do Reke bo potoval vsak, kakor mu bo kazalo. Nekateri bodo šli z osebnim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 9. uri 45 min. popoldne, ob 1 uri 21 min. popoldne iz St. Petra in pride ob 3 uri 1 min. na Reko. Večina bo pa šla gotovo z brzovlakom ob 5. uri 48 zvečer iz Ljubljane, ob 8. uri 40 min. iz St. Petra in pride na Reko ob 10. uri 14 min. zvečer. Kdor bi s tem ne utegnil, ima potem še osebni vlak ob 8. uri 15 min. zvečer iz Ljubljane in pride na Reko ob 12. uri 53 min. zjutraj. Parnik od-rine z Reke v ponedeljek 2. avgusta ob 7. uri 45 min. zjutraj in pride na Reko nazaj v petek ob 9. uri 30 min. zvečer. Program shoda je prinesla zadnja »Eucharistia«; posebni programi se niso tiskali, torej jih ne moremo razposlati. Shod se prične v forek popoldne s slovesnim sprejemom našega parnika, odkoder gre sprevod v stolnico in se začne zborovanje, katero govori domači škof dr. Marčelič. Shod bo trajal v sredo 4. in v četrtek 5. avgusta ter se na večer istega dneva sklene z veličastno procesijo. — Talar se priporoča, vendar ni obvezen; kdor oče brez njega potovati, svobodno mu, vendar procesije se oficijelno ne bo mogel udeležiti. — Pevci ne pozabite potrebnih not! Novi pevci še vedno dobrodošli. — Bog daj srečno pot!

Znanost in umetnost.

* Izvestja muzejskega društva za Kranjsko. Tretji in četrti snopič tega znanstvenega časopisa ima bogato, zanimivo vsebino in dve lepi sliki. Viktor Steska je opisal življenje in delovanje Ahacija Sržinarja, slovenskega pisatelja iz takozvane »katoliške dobe«. Zelo umesna je njegova pripomba, da ne gre pisateljev naše preteklosti presojevati le glede na pravopis in čistoto jezika, temuč upoštevati je tudi njih vpliv na ljudstvo. Dr. Iv. Prijatelj je zaključil študijo o Emilu Kortiku, dr. Ilesič pa je pričel pričevati »Korespondence iz dobe našega prepodora«. Dr. Gruden je objavil nekaj novega gradiva iz vatikanskega arhiva, ki osvetljuje kulturne razmere šest-najstega stoletja. Moravski laži-prerok Kovač Luka je zelo tipična oseba za teden čas. Josip Dostal je opisal prižnico župnijske cerkve na Golem, katero je prištevati med naše najznamenitejše umetni-ve iz baročne dobe. Članek Andreja Lavriča »Čevljarska in usnjarska zadruga v Ložu« je temeljit in za zgodovino naše obrti zanimiv. Imenoslovne črtice L. Pinčarja završujejo vrsto razprav. — Na »Izvestja« se naroča pri »Muzejskem društvu« v Ljubljani. Naročnina 4 K.

SLUČAJ KOLERE V BELGIJI.

Iz Bruselja poročajo: Slučaj kolere, ki se je dognal na parniku »Eberfeld« v luki Maasluio, zadeva nekega 16letnega Rusa in je dognano, da je prenešen iz Rusije. Odrejena je stroga karantena.

Po svetu.

— Zginole gore in nova jezera. Iz Washingtona poročajo: Kapitan Ross, ki je uslužen pri zvezinem carinskem uradu kot kapitan carinskega parnika Perry, naznanja, da se je oddelek njegovega meštya dne 10. junija t. l. izkrcal na otoku Bogoslavu v Beringovi morski ožini, kateri otok so potem površno preiskali. Takoj na prvi pogled so našli, da je otok popolnoma spremenjen, kajti gori Perry Peak in Mc Culloch Peak sta popolnoma zginili, dasiravno sta bili še v minolem

letu na svojem prostoru, tako da ju je bilo videti daleč na morje. Nadalje se je neki zaliv ali laguna, katere fotografije hrani zvezina vlada, zaprl in tam, kjer je bil preje zaliv, je nastalo sedaj slano jezero. Voda tega jezera je topla 70 stopinj nad ničlo. Jezero se nahaja nekoliko pod višino morske gladine in na sredi jezera se nahajata dva mala otoka, katera sta tudi popolnoma nova. Iz enega otoka prihaja neprestano para, tako, da ga je le težko videti.

Izredno stavko imajo v Absdoru ob cesarja Franc Jožefa železnici. Ondi so namreč pričeli štrajkati gospodje — ministri.

Telefonska in brzovjavna poročila.

KLOFAČ NOČE BITI VEČ DRŽAVNI POSLANEC.

Olomuc, 28. julija. »Pozor« poroča, da se hoče Klofač odpovedati delovanju v državnem zboru in se popolnoma posvetiti strankini organizaciji. Ako državni zbor še ne bo kmalu razpuščen, bo Klofač odložil državnozbornski mandat, vsekakor pa pri novih volitvah ne bo več kandidiral.

SV. OČE BOLAN.

Berolin, 28. julija. »Vossische Ztg.« poroča iz Rima, da je sv. oče nevarno bolan.

NOV PORAZ ŠPANCEV.

Barcelona, 28. julija. Vsled nemirov, ki so nastali kot protest proti vojski s Kabili, je nad Barcelono proglašeno obsedno stanje.

Madrid, 28. julija. Doznanje se, da je v bitki 25. t. m. bilo ranjenih ne 200, ampak 400 Špancev.

Madrid, 28. julija. Sem prihajajo vesti o novih porazih Špancev v vojski s Kabili. Padli so: general Vinton, več častnikov in 400 mož. V raznih španskih mestih se vrše revolucionarni shodi. V Barceloni je nepopolno revolucionarno gibanje. Vse železniške, brzovjavne in telefonske zveze so razdrt. V raznih mestih je proglašeno obsedno stanje. Časopisom je prepovedano poročati o dogodkih na bojišču. Več cerkev in samostanov je zažganih, mnogo duhovnikov pomorjenih. Množica je zažgala železniške vozove, mostove razdrila z dinamitom. Kabinet Maura bo demisijski, sledi mu vojaška diktatura. Proti Melili so odposlane nove čete.

FALLIERES SE NE SNIDE S KRALJEM EDVARDOM.

Berolin, 28. julija. Vest, da se predsednik Fallieres tekom avgusta poda v Marijine vari k sestanku z Edvardom, ni resnična.

TURŠKI PARLAMENTARCI NE PRI-DEJO V BEROLIN.

Berolin, 28. julija. Nameravani obisk turških poslancev v Berlinu se opusti.

ZMEDE V SRBSKI ARMADI.

Belgrad, 28. julija. »Zvono« poroča, da med posadko v Nišu vré; častniki in podčastniki so z razmerami v državi slino nezadovoljni. Vrše se priprave, da se prišili kralja Petra k odpovedi na korist bivšega prestolonaslednika Jurija.

RUSIJA HOČE KAZNOVATI PERZIJO.

Peterburg, 28. julija. Ker perzijska vlada ni ruskemu ministru dala nikakih garancij proti izgredu, odločila se je ruska vlada, da pošlje v Perzijo kazensko ekspedicijo. Ruske čete, ki so doslej v Perziji, ostanejo ondi.

PROTIREVOLUCIJA V PERZIJI.

Peterburg, 28. julija. Iz Teherana poročajo, da se ondi pripravlja protirevolucija na korist odstavljenega šaha.

LATHAM ZOPET PADEL V MORJE.

Dover, 28. julija. Latham je včeraj ob 5. uri 5 min. dvignil se iz Cangste preko kanala, da doseže Bleriotov uspeh. Dve morski milj od Dovera pa je padel v morje. Latham je lahko ranjen na glavi, njegov aeroplan je poškodovan. Po Lathamu je plula torpedovka.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 28. julija

Pšenica za oktober	13.58
Pšenica za maj 1910	13.86
Rž za oktober 1. 1909.	9.92
Oves za oktober	7.68
Koruzi za julij 1909	7.82
Koruzi za maj 1. 1910	7.10

Efektiv: — — —

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

D	Čas opa- zovanja	Stan- je baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Veljavi	Nebo	Padežina v 24 urah v mm
27	9 zveč.	737.9	21.0	sl. szah.	jasno	
28	7 zjutr.	35.9	16.1	sl. jvzh.		0.0
	2. pop.	31.6	28.4	sl. jug.		

Srednja včerašnja temp. 21.7°, norm. 19.9°.

Gospodarstvo.

— Planšarsko poučno potovanje v bohinjske planine, katerega je priredil deželni odbor kranjski dne 19., 20. in 21. t. m., se je silajno obnesel. Potovanja se je udeležilo 42 oseb iz vseh delov dežele, nadalje iz Primorja in Goriškega, med temi tudi več gg. poslancev in duhovnikov. Prvi dan so si udeleženci ogledali stroj Živinorejske zadruge v Selcih in uredbo hlevov in gospodarstva, nadalje Mlekarsko zadruzo in zadrugo prodajo jajec. Vsem je ta organizacija zelo ugajala. Iz Selc se je potovalo na planino Pečuno, katero ima v najemu selška Živinorejska zadruga. Videlo se je tam veliko število lepe čistokrvne živine in planinsko gospodarstvo. Od tam se je nadaljevalo pot v Bohinj in so si izletniki ogledali novo urejeno vzorno siračo v Fužini, ki bo obenem šola za praktično sirarstvo. V Bohinjski Srednji vasi je bilo potem poučno predavanje o planšarstvu in živinoreji in razgovor o tem, kar se je čez dan videlo. Predaval je nadzornik Legvart. Predavanja se je udeležilo veliko število gospodarjev in gospodinj iz Bohinja. Župnik Rožnik je v navdušenih besedah priporočal snovanje živinorejskih zadrug, ker le tako je mogoče v kratkem času povzdigniti živinorejo. Dokaz temu je selška zadruga. Župnik Berlic je našteval glavne napake, ki se gode v Bohinju z živino in sirarstvom. Župan Korošec na Češnici je povdarjal, da bode na to deloval, da se planšarstvo in živinoreja v zgornji dolini povzdigne. Drugi dan se je potovalo iz Češnice na planine, kjer so si izletniki ogledali res krasne planine Češnice in v Srednji vasi. Gotovo so to najlepše planine v Bohinju, in kadar bodo popolnoma zboljšane, gotovo ne bodo zastale za onimi v Švici. Gospod deželni poslanec župnik Piber, kot dober večak v planšarstvu, je izletnikom pojasnjeval o različnih napravah in melioracijah planin. Na planini Velopolje se je videlo zopet več zanimivosti, nakar se je vnela zopet živahna debata. Gospod dekan dr. Kržišnik se je zahvalil v imenu vseh udeležencev odboru in voditelju g. Legvartu za prireditve tega tečaja, ki bode veliko pripomogel za napredek živinoreje in planšarstva. Vsi udeleženci so enoglasno izrekli željo, da naj visoki deželni odbor vsako leto prireja takšne tečaje po domačih planinah. Da se je tečaj tako dobro obnesel, se je med drugimi zahvaliti g. župniku Piberu in Berlicu in županu Korošcu v Češnici. Drugi dan so si izletniki razšli deloma v Fužinah, deloma so potovali čez Kredarico. Vsakdo pa je bil zadovoljen s tem potovanjem.

Društva.

— Prireditve naših mladih ljubljanskih somišljenikov pri Devici Mariji v Polju. Ljubljansko katoliško mladeniško društvo vabi h gledališki predstavi, ki jo priredi v nedeljo, 1. avgusta, ob pol štirih popoldne v »Društvenem domu« pri D. M. v Polju. Spored: 1. Pred predstavo: a) Govor, ki ga govori profesor dr. J. Jerše. b) Nastop pevskega zbora (»Venec narodnih vojaških«). c) Nastop tamburaškega zbora. d) Samospevi, dvospevi in četverspevi. 2. »Novi sinjegrajski župan«. Burka s petjem v dveh dejanjih. Priredil Iv. Štrukelj. — Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 80 h, tretje vrste 60 h, ostali sedeži po 40 h; stojišča 20 h. — K obilni udeležbi vabi odbor.

— V Borovnici je predaval g. Slavko Ravnihar v nedeljo, dne 25. t. m. ob 3. uri v izobraževalnem društvu o kmetijstvu in gozdarstvu. Prav primerno je navedel in narisal vzroke propadanja kmetij in vzpodbujal poslušavce k samopomoči.

— Deželno društvo državnih pisarniških oficijantov in pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani sklicuje na nedeljo, dne 1. avgusta t. l., v salon hotela »Ilirije« v Kolodvorski ulici ob 3. uri popoldne svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom in volitvijo novega odbora. V slučaju da bi bil občni zbor ob 3. uri nesklepčen, se vrši ob 4. uri občni zbor ne glede na število udeležencev. Poročalo se bo med drugim tudi o stanju državni zbornici predloženega novega zakonskega načrta o preureditvi stanu in zboljšanju plač, dalje o izidu zadnje konference načelnikov na Dunaju. Z ozirom na faktično dejstvo, da pisarniški oficijantje po večini opravljajo popolne uradniške posle, posebno pri sodiščih, bode to zborovanje za prihodno organizacijsko delovanje zelo važnega pomena in se zato vsi stanovski tovariši, posebno pa oni z dežele, vabijo k množični udeležbi.

Razne stvari.

Žrtvi poklica. Pariška policijska prefektura je dobila ovadbo bivališčarja nekega Delaunay-a, ki je kradel po pariških cerkvah, s pripombo, da naj se pri aretaciji previdno postopa, kajti Delaunay je jako nevaren in nasilen človek. Podseči

varnostnega urada, Blod, je na to opazko jezno vzkliknil: »Bomo videli, kako je ne-Marcel Prevost proti alkoholizmu in stezniku. Znani francoski romanopisec in član francoske akademije, Marcel Prevost, je napisal v »Figaru« članek proti alkoholu in stezniku, ki oba uničujeta zdravje in moč ne samo sedanje, marveč tudi prihodnje generacije. Najprej opisuje slabe posledice alkohola na Francoskem sploh, zlasti pa v Normandiji in Bretanji. Tu pošiljajo matere svoje otroke v šolo z majhno košarico, v kateri se nahaja nekaj koscev kruha, namočenega z žganjem! Razven tega ima otrok s sabo še stekleničico žganja, »da se okrepeča«. Vsled tega so otroci v šoli zaspani, medli, in to redno uživanje žganja v nežni mladosti jim vtisne neizbrisne duševne in telesne hibe. Potem navaja Prevost, da je nek statističar izračunal, da ima država vsled pljanca, ki je svojo družino pahnil v revščino, tekem 75 let 900.000 frankov škode. Skoro enako škodljiv je pa tudi steznik, ki utesnjuje drob in zabranjuje naravni razvitek telesa. Prevost graja francosko ženstvo radi te škodljive in nesmišelnosti noše in pokazuje na Kitajke, ki si pač stiskajo stopali, a ne oprsja in droba. Dalje opozarja, da je v Nemčiji, Rusiji, Bolgariji in Rumuniji prepovedano nositi steznik učenkam javnih šol; enako prepoved ima sicer tudi Francija, a tu se bolj spoštujejo zakoni mode, kot pa oblasti. Prevost se zato obrača proti samodržstvu mode, ki je sicer res močno, a ne nepremagljivo in izraža upanje, da kakor Kitajke vedno bolj opuščajo železne čevlje, tako bo tudi evropska dama že enkrat se osvobodila svojega mučitelja — steznika.

Bolezen na češpljevem drevju (Poly-stigma rubrum) se je letošnje leto razširila po Hrvaškem ter napravila že precej škode. varen!«, in še tisti večer se je podal z nadzornikom Mugatom in večjim številom redarjev v označeno hišo. Ondi je Blod sam pozvonil in odpiral je prišel tudi sam Delaunay. Na Blodovo vprašanje: »Ali ste vi Delaunay?«, je zločinec odgovoril s strelom iz revolverja. Blod se je zgrudil z besedami: »Zadet sem smrtno«. Nato je Delaunay skočil v sobo, kamor so hiteli za njim policisti z Mugatom na čelu. Delaunay pomeji, ustrelil, in Mugat se je zvrnil mrtev na zemljo. Ker je videl, da ubežati vendar ne more, je tat ustrelil tretjič, sedaj samega sebe. Krogla mu je prodira skozi možgane in je bil na mestu mrtev. Ves Pariz sočustvuje z družinama usmrčenih policijskih uradnikov, katerih prvi je bil star 45, drugi pa 35 let.

Dr. Iv. Geiger
ne ordinira do 17. avgusta t. l.

Za večje podjetje, ki obeta lepo prihodnost, se išče

= družabnik =

ki bi razpolagal s kapitalom 50—80.000 kron in bil v govoru in pisavi zmožen obeh deželnih jezikov. Pismene ponudbe pod šifro „Podjetje“ na upravo tega lista.

2088 3—1

Hc. 47/9
1

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče v Vipavi naznanja, da se je na predlog varuštva ml. Franca in Minke Stajer dovolila

javna prostovoljna dražba

tema mladoletnikoma v zapuščinski zadevi pokojne Josipine Julijani pripadlje hiše št. 71 v Vipavi z vrtičkom in solastninskimi pravicami do še skupnega gozda na Nanosu; nadalje prostovoljna dražba v navedeni hiši nahajajočih se premičnin, ter v ta namen določil dan na 13. in 14. avgusta 1909 vsakokrat ob 9. uri dopoldne v hiši št. 71 v Vipavi. Cena nepremičnin je 8000 K, varščina določena na 800 K bode takoj plačati, ostanek kupnine pa tekom enega meseca po dražbi.

Cene premičnin, ki bodo takoj plačati in odvesti, naznanile se bodo pri dražbi obenem z drugimi pogoji te prostovoljne dražbe.

C. kr. okrajna sodnija v Vipavi,

dne 20. julija 1909.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu

pravemu : Franckovem: kavnem pridatku z minčkom,

iz zagrebske tovarne.

sl. Zaga V. Y 1102, 5:91 V.

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolesi želodca in mehurja najbolje priporoča.

2093

Zahvala.

1—1

Globoko glnjeni izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo za dokaze prelubeznivega sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljenega sina in brata, gosp.

Albina Banfana
bogoslavca IV. letnika.

S posebno hvaležnostjo pa se spominjamo preč. gg. župnika Vrhovnika in kaplana Köchlerja za prelubeznivo tolažbo rajniku v težki boleznici, preč. gg. vodje semenišča dr. Lesarja, kanonika dr. Čekala in semen. nam. vodje Ferjanciča za posebno čast, ki so jo izkazali s svojim spremstvom, čast. gg. bogoslovcev, vseh prijateljev in znancev, ki so predragega rajnika spremlili na zadnjem potu.

V Ljubljani, 28. julija 1909.

Žalujoči ostali.

Bencinmotor

30 konjskih sil, tri mesece rabljen, se za nizko ceno proda. — Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo.

1936 6—1

Službo

išče 30 let stara oseba za v župnišče ali k kaki boljši rodbini na deželi

2076 2—1

kot kuharica.

Kje — pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«.

Gospodarsko društvo

v Bermu p. Pazin, Istra
posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna.

623 (3)

Gozdar

v pokoju, želi službe pri graščini ali v kaki lesni trgovini. Ponudbe na upr. »Slov.« 1992 5—1

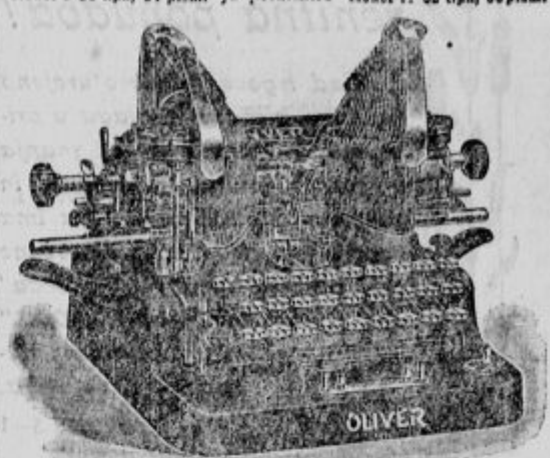
Trgovski pomočnik

se sprejme v večjo trgovino mešanega blaga na Notranjskem, kje pove uprava tega lista.

2051 3—1

Najboljša samopisnica sedanosti

Model V 28 tipk, 64 pism. je priznано Model VI 32 tipk, 66 pism.

Oliver - samopisnica

s takoj vidno pisavo, pripravo za črtanje in rastiranje, tabulatorjem in najboljšo uredbo za slovenščino.

24—1

Cenike pošilja na željo zastoj in franko

Glavno zastopstvo
za južni del monarhije

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 20,
kjer se stroj vsak čas lahko pogleda in poskusi.

Ravnokar so izšle nove dvostranske slovenske plošče!

Cena 4— krone

in po 2 K 50 v.

Velika zaloga

gramofonov od

25 kron naprej.

Dobi se tudi na

mesečne obroke.

Zato zahtevajte

takoj brezplačno

cenike gramofonov

in raznih plošč.

Fr. P. Zajec urar in optik
Ljubljana, Starl trg 26

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital-Stritar. ul 7

Enonadstropna nova hiša

se proda nasproti župne cerkve sv. Petra v Ljubljani, 16 let davka prosta, z velikim vrtom, celo primerna za kakega vpok. gosp. duhovnika. Več se izve na Sv. Petra cesti 101.

2067 1—1

15 letni, zdrav in krepak

MLADENIČ

ki je letos dovršil vse letnike meščanske šole v Krškem, se želi izučiti ključavničarske obrti, ali v kaki trgovini ali kaki drugi njegovi izobrazbi primerni stroki. Oglase ali ponudbe sprejema upravnistvo lista pod štev. 2089.

2089 2—1

Stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob, kuhinje in pritliklin z vodovodom, eventualno tudi nekaj vrta, z opravo ali brez nje, se odda v najem za poljubno dobo v hiši tik samostanskega vrta na Brezjah. Več se poizve pri lastniku hiše, tamošnjem organistu.

2039 Proda se iz proste roke 10—1

nova hiša

v Jaršah št. 23 blizu novega pokopališča Sv. Križa v Ljubljani. Hiša je tik nove šole in je pripravna za različne namene, posebno za vpokojenega, ki želi miru. Blizu hiše so tudi lepi gozdovi za izprehajališča. Več se izve na Martinovi cesti št. 32. v Ljubljani.

Tovarniška znamka.

Pozor! Resna Pozor!

ženitna ponudba!

Mlad trgovec z dobro urejeno trgovino mešanega blaga v prijaznem in lepem trgu želi znanja v surho ženitbe s pridno in zavedno Slovenko, katera ima veselje do trgovine. Le resne ponudbe na upravo „Slovenca“ pod šifro „Dani se! št. 6000.“

Na pisma brez naslova se ne ozira.

2058 3-1

St. 1082.

Služba zdravnika.

Razpisuje se služba občinskega zdravnika za mestno občino Punat na otoku Krku.

Letna plača K 2400.—.

Treba je dokazati:

1. usposobljenost iz vsega zdravilstva,
2. avstrijsko državljanstvo,
3. znanje litvatskega jezika.

Zdravnik sme imeti domačo lekarno.

Drugi pogoji so na vpogled pri podpisnem uradu. Prošnje je treba doposlati do 31. avgusta t.l.

Občinsko predstojništvo Punat, dne 22. julija 1909.

2070 1

Načelnik: F. Orlič.

Urol Milko Krapeš Gramofoni

urar, Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, sreb. tula, nikel, žepnih in različnih stenskih ur, vsake vrste budlik, zlato verižice, prstane, uhane, bisere z dragulji. Srebrno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plošče od K 3 naprej. Vsi tu navedeni predmeti se točno in po nizki ceni popravljajo. 2393 36

Staro zlato in srebro kakor tudi drago kamenje kupujem ali vzamem v zameno. Ceniki na zahtevo poštne prosto.

Zajamčena naravna poštena istrska vina

belo, črno in fini filer od 17 do 24 kron 100 litrov, fino vino za sv. maše od 40 do 56 kron 100 litrov, franko postaja Montana. Ako da stranka posodo, 1 krono ceneje. Fini domači tropinovec K 1'40 do 1'60 liter, fini domači konjak K 4 do 6 liter.

Zaloga vina

Josip Ritossa posestnik, Karojba (Istra).

Lep hlev

za dva konja in dve šupi s podstrešjem za krmo se takoj odda. — Več pri D. Rovšku, fotografu, Kolodvorske ulice 35. 1774 (1)

Vinske sode

iz hrastovega lesa in sicer:

30 komadov od	6 do 8 hektov
10 " " "	15 do 18 " "
1 " " "	30 " "
1 " " "	50 " "
1 " " "	60 " "

oddaja po primerni ceni M. Rosner & Co. v Ljubljani. 156-1

Podružnice
Spljet, Celovec
- In Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih $4\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec
- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:
„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—
„Curier“ kolesa „115“—
Najboljše pneumatiko Reithoffer-jeve. — Najnovejši
527 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za preknopvalce ista cena, kakor v tovarni!
Ker prodajam brez potnikov, valed tega vae blago veliko cenoje.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN
urar in trgovec v Ljubljani.

Za soboslikarska dela se vljudno priporoča
Anton Petek, sobni slikar, Ljubljana, Sv. Petra nasip 37

Dela se prevzemajo tudi na deželo. --- Delo solidno in točno. --- Cene zmerne.

Ugodna prilika!

Hayličkovo platno

1 kos 15 m dolga 42 cm širok K 10'30

2 kos 15 m dolga 42 cm širok K 13'20

3 kos 15 m dolga 42 cm širok K 16'10

4 kos 15 m dolga 42 cm širok K 19'00

5 kos 15 m dolga 42 cm širok K 21'90

6 kos 15 m dolga 42 cm širok K 24'80

7 kos 15 m dolga 42 cm širok K 27'70

8 kos 15 m dolga 42 cm širok K 30'60

9 kos 15 m dolga 42 cm širok K 33'50

10 kos 15 m dolga 42 cm širok K 36'40

11 kos 15 m dolga 42 cm širok K 39'30

12 kos 15 m dolga 42 cm širok K 42'20

13 kos 15 m dolga 42 cm širok K 45'10

14 kos 15 m dolga 42 cm širok K 48'00

15 kos 15 m dolga 42 cm širok K 50'90

16 kos 15 m dolga 42 cm širok K 53'80

17 kos 15 m dolga 42 cm širok K 56'70

18 kos 15 m dolga 42 cm širok K 59'60

19 kos 15 m dolga 42 cm širok K 62'50

20 kos 15 m dolga 42 cm širok K 65'40

21 kos 15 m dolga 42 cm širok K 68'30

22 kos 15 m dolga 42 cm širok K 71'20

23 kos 15 m dolga 42 cm širok K 74'10

24 kos 15 m dolga 42 cm širok K 77'00

25 kos 15 m dolga 42 cm širok K 79'90

26 kos 15 m dolga 42 cm širok K 82'80

27 kos 15 m dolga 42 cm širok K 85'70

28 kos 15 m dolga 42 cm širok K 88'60

29 kos 15 m dolga 42 cm širok K 91'50

30 kos 15 m dolga 42 cm širok K 94'40

31 kos 15 m dolga 42 cm širok K 97'30

32 kos 15 m dolga 42 cm širok K 100'20

33 kos 15 m dolga 42 cm širok K 103'10

34 kos 15 m dolga 42 cm širok K 106'00

35 kos 15 m dolga 42 cm širok K 108'90

36 kos 15 m dolga 42 cm širok K 111'80

37 kos 15 m dolga 42 cm širok K 114'70

38 kos 15 m dolga 42 cm širok K 117'60

39 kos 15 m dolga 42 cm širok K 120'50

40 kos 15 m dolga 42 cm širok K 123'40

41 kos 15 m dolga 42 cm širok K 126'30

42 kos 15 m dolga 42 cm širok K 129'20

43 kos 15 m dolga 42 cm širok K 132'10

44 kos 15 m dolga 42 cm širok K 135'00

45 kos 15 m dolga 42 cm širok K 137'90

46 kos 15 m dolga 42 cm širok K 140'80

47 kos 15 m dolga 42 cm širok K 143'70

48 kos 15 m dolga 42 cm širok K 146'60

49 kos 15 m dolga 42 cm širok K 149'50

50 kos 15 m dolga 42 cm širok K 152'40

51 kos 15 m dolga 42 cm širok K 155'30

52 kos 15 m dolga 42 cm širok K 158'20

53 kos 15 m dolga 42 cm širok K 161'10

54 kos 15 m dolga 42 cm širok K 164'00

55 kos 15 m dolga 42 cm širok K 166'90

56 kos 15 m dolga 42 cm širok K 169'80

57 kos 15 m dolga 42 cm širok K 172'70

58 kos 15 m dolga 42 cm širok K 175'60

59 kos 15 m dolga 42 cm širok K 178'50

60 kos 15 m dolga 42 cm širok K 181'40

61 kos 15 m dolga 42 cm širok K 184'30

62 kos 15 m dolga 42 cm širok K 187'20

63 kos 15 m dolga 42 cm širok K 190'10

64 kos 15 m dolga 42 cm širok K 193'00

65 kos 15 m dolga 42 cm širok K 195'90

66 kos 15 m dolga 42 cm širok K 198'80

67 kos 15 m dolga 42 cm širok K 201'70

68 kos 15 m dolga 42 cm širok K 204'60

69 kos 15 m dolga 42 cm širok K 207'50

70 kos 15 m dolga 42 cm širok K 210'40

71 kos 15 m dolga 42 cm širok K 213'30

72 kos 15 m dolga 42 cm širok K 216'20

73 kos 15 m dolga 42 cm širok K 219'10

74 kos 15 m dolga 42 cm širok K 222'00

75 kos 15 m dolga 42 cm širok K 224'90

76 kos 15 m dolga 42 cm širok K 227'80

77 kos 15 m dolga 42 cm širok K 230'70

78 kos 15 m dolga 42 cm širok K 233'60

79 kos 15 m dolga 42 cm širok K 236'50

80 kos 15 m dolga 42 cm širok K 239'40

81 kos 15 m dolga 42 cm širok K 242'30

82 kos 15 m dolga 42 cm širok K 245'20

83 kos 15 m dolga 42 cm širok K 248'10

84 kos 15 m dolga 42 cm širok K 251'00

85 kos 15 m dolga 42 cm širok K 253'90

86 kos 15 m dolga 42 cm širok K 256'80

87 kos 15 m dolga 42 cm širok K 259'70

88 kos 15 m dolga 42 cm širok K 262'60

89 kos 15 m dolga 42 cm širok K 265'50

90 kos 15 m dolga 42 cm širok K 268'40

91 kos 15 m dolga 42 cm širok K 271'30

92 kos 15 m dolga 42 cm širok K 274'20

93 kos 15 m dolga 42 cm širok K 277'10

94 kos 15 m dolga 42 cm širok K 280'00

95 kos 15 m dolga 42 cm širok K 282'90

96 kos 15 m dolga 42 cm širok K 285'80

97 kos 15 m dolga 42 cm širok K 288'70

98 kos 15 m dolga 42 cm širok K 291'60

99 kos 15 m dolga 42 cm širok K 294'50

100 kos 15 m dolga 42 cm širok K 297'40

101 kos 15 m dolga 42 cm širok K 300'30

102 kos 15 m dolga 42 cm širok K 303'20

103 kos 15 m dolga 42 cm širok K 306'10

104 kos 15 m dolga 42 cm širok K 309'00

105 kos 15 m dolga 42 cm širok K 311'90

106 kos 15 m dolga 42 cm širok K 314'80

107 kos 15 m dolga 42 cm širok K 317'70

108 kos 15 m dolga 42 cm širok K 320'60

109 kos 15 m dolga 42 cm širok K 323'50

110 kos 15 m dolga 42 cm širok K 326'40

111 kos 15 m dolga 42 cm širok K 329'30

112 kos 15 m dolga 42 cm širok K 332'20

113 kos 15 m dolga 42 cm širok K 335'10

114 kos 15 m dolga 42 cm širok K 338'00

115 kos 15 m dolga 42 cm širok K 340'90

116 kos 15 m dolga 42 cm širok K 343'80

117 kos 15 m dolga 42 cm širok K 346'70

118 kos 15 m dolga 42 cm širok K 349'60

119 kos 15 m dolga 42 cm širok K 352'50

120 kos 15 m dolga 42 cm širok K 355'40

121 kos 15 m dolga 42 cm širok K 358'30

122 kos 15 m dolga 42 cm širok K 361'20

123 kos 15 m dolga 42 cm širok K 364'10

124 kos 15 m dolga 42 cm širok K 367'00

125 kos 15 m dolga 42 cm širok K 369'90

126 kos 15 m dolga 42 cm širok K 372'80

127 kos 15 m dolga 42 cm širok K 375'70

128 kos 15 m dolga 42 cm širok K 378'60

129 kos 15 m dolga 42 cm širok K 381'50

130 kos 15 m dolga 42 cm širok K 384'40

131 kos 15 m dolga 42 cm širok K 387'30

132 kos 15 m dolga 42 cm širok K 390'20

133 kos 15 m dolga 42 cm širok K 393'10

134 kos 15 m dolga 42 cm širok K 396'00

135 kos 15 m dolga 42 cm širok K 398'90

136 kos 15 m dolga 42 cm širok K 401'80

137 kos 15 m dolga 42 cm širok K 404'70

138 kos 15 m dolga 42 cm širok K 407'60

139 kos 15 m dolga 42 cm širok K 410'50

140 kos 15 m dolga 42 cm širok K 413'40

141 kos 15 m dolga 42 cm širok K 416'30

142 kos 15 m dolga 42 cm širok K 419'20

143 kos 15 m dolga 42 cm širok K 422'10

144 kos 15 m dolga 42 cm širok K 425'00

145 kos 15 m dolga 42 cm širok K 427'90

146 kos 15 m dolga 42 cm širok K 430'80

147 kos 15 m dolga 42 cm širok K 433'70

148 kos 15 m dolga 42 cm širok K 436'60

149 kos 15 m dolga 42 cm širok K 439'50

150 kos 15 m dolga 42 cm širok K 442'40

151 kos 15 m dolga 42 cm širok K 445'30

152 kos 15 m dolga 42 cm širok K 448'20

153 kos 15 m dolga 42 cm širok K 451'10

154 kos 15 m dolga 42 cm širok K 454'00

155 kos 15 m dolga 42 cm širok K 456'90

156 kos 15 m dolga 42 cm širok K 459'80

157 kos 15 m dolga 42 cm širok K 462'70

158 kos 15 m dolga 42 cm širok K 465'60

159 kos 15 m dolga 42 cm širok K 468'50

160 kos 15 m dolga 42 cm širok K 471'40

161 kos 15 m dolga 42 cm širok K 474'30

162 kos 15 m dolga 42 cm širok K 477'20

163 kos 15 m dolga 42 cm širok K 480'10

164 kos 15 m dolga 42 cm širok K 483'00

165 kos 15 m dolga 42 cm širok K 485'90

166 kos 15 m dolga 42 cm širok K 488'80

167 kos 15 m dolga 42 cm širok K 491'70

168 kos 15 m dolga 42 cm širok K 494'60

169 kos 15 m dolga 42 cm širok K 497'50

170 kos 15 m dolga 42 cm širok K 500'40

171 kos 15 m dolga 42 cm širok K 503'30

172 kos 15 m dolga 42 cm širok K 506'20

173 kos 15 m dolga 42 cm širok K 509'10

174 kos 15 m dolga 42 cm širok K 512'00

175 kos 15 m dolga 42 cm širok K 514'90

176 kos 15 m dolga 42 cm širok K 517'80

177 kos 15 m dolga 42 cm širok K 520'70

178 kos 15 m dolga 42 cm širok K 523'60

179 kos 15 m dolga 42 cm širok K 526'50

180 kos 15 m dolga 42 cm širok K 529'40

181 kos 15 m dolga 42 cm širok K 532'30

182 kos 15 m dolga 42 cm širok K 535'20

183 kos 15 m dolga 42 cm širok K 538'10

184 kos 15 m dolga 42 cm širok K 541'00

185 kos 15 m dolga 42 cm širok K 543'90

186 kos 15 m dolga 42 cm širok K 546'80

187 kos 15 m dolga 42 cm širok K 549'70

188 kos 15 m dolga 42 cm širok K 552'60

189 kos 15 m dolga 42 cm širok K 555'50

190 kos 15 m dolga 42 cm širok K 558'40

191 kos 15 m dolga 42 cm širok K 561'30

192 kos 15 m dolga 42 cm širok K 564'20

193 kos 15 m dolga 42 cm širok K 567'10

194 kos 15 m dolga 42 cm širok K 570'00

195 kos 15 m dolga 42 cm širok K 572'90

196 kos 15 m dolga 42 cm širok K 575'80

197 kos 15 m dolga 42 cm širok K 578'70

198 kos 15 m dolga 42 cm širok K 581'60

199 kos 15 m dolga 42 cm širok K 584'50

200 kos 15 m dolga 42 cm širok K 587'40

201 kos 15 m dolga 42 cm širok K 590'30

202 kos 15 m dolga 42 cm širok K 593'20

203 kos 15 m dolga 42 cm širok K 596'10

204 kos 15 m dolga 42 cm širok K 599'00

205 kos 15 m dolga 42 cm širok K 601'90

206 kos 15 m dolga 42 cm širok K 604'80

207 kos 15 m dolga 42 cm širok K 607'70

208 kos 15 m dolga 42 cm širok K 610'60

209 kos 15 m dolga 42 cm širok K 613'50

210 kos 15 m dolga 42 cm širok K 616'40

211 kos 15 m dolga 42 cm širok K 619'30

212 kos 15 m dolga 42 cm širok K 622'20

213 kos 15 m dolga 42 cm širok K 625'10

214 kos 15 m dolga 42 cm širok K 628'00

215 kos 15 m dolga 42 cm širok K 630'90

216 kos 15 m dolga 42 cm širok K 633'80

217 kos 15 m dolga 42 cm širok K 636'70

218 kos 15 m dolga 42 cm širok K 639'60

219 kos 15 m dolga 42 cm širok K 642'50

220 kos 15 m dolga 42 cm širok K 645'40

221 kos 15 m dolga 42 cm širok K 648'30

222 kos 15 m dolga 42 cm širok K 651'20

223 kos 15 m dolga 42 cm širok K 654'10

224 kos 15 m dolga 42 cm širok K 657'00

225 kos 15 m dolga 42 cm širok K 659'90

226 kos 15 m dolga 42 cm širok K 662'80

227 kos 15 m dolga 42 cm širok K 665'70

228 kos 15 m dolga 42 cm širok K 668'60

229 kos 15 m dolga 42 cm širok K 671'50

230 kos 15 m dolga 42 cm širok K 674'40

231 kos 15 m dolga 42 cm širok K 677'30

232 kos 15 m dolga 42 cm širok K 680'20

233 kos 15 m dolga 42 cm širok K 683'10

234 kos 15 m dolga 42 cm širok K 686'00

235 kos 15 m dolga 42 cm širok K 688'90

236 kos 15 m dolga 42 cm širok K 691'80

237 kos 15 m dolga 42 cm širok K 694'70

238 kos 15 m dolga 42 cm širok K 697'60

239 kos 15 m dolga 42 cm širok K 700'50

240 kos 15 m dolga 42 cm širok K 703'40

241 kos 15 m dolga 42 cm širok K 706'30

242 kos 15 m dolga 42 cm širok K 709'20

243 kos 15 m dolga 42 cm širok K 712'10

244 kos 15 m dolga 42 cm širok K 715'00

245 kos 15 m dolga 42 cm širok K 717'90

246 kos 15 m dolga 42 cm širok K 720'80

247 kos 15 m dolga 42 cm širok K 723'70

248 kos 15 m dolga 42 cm širok K 726'60

249 kos 15 m dolga 42 cm širok K 729'50

250 kos 15 m dolga 42 cm širok K 732'40

251 kos 15 m dolga 42 cm širok K 735'30

252 kos 15 m dolga 42 cm širok K 738'20

253 kos 15 m dolga 42 cm širok K 741'10

254 kos 15 m dolga 42 cm širok K 744'00

255 kos 15 m dolga 42 cm širok K 746'90

256 kos 15 m dolga 42 cm širok K 749'80

257 kos 15 m dolga 42 cm širok K 752'70

258 kos 15 m dolga 42 cm širok K 755'60

259 kos 15 m dolga 42 cm širok K 758'50

260 kos 15 m dolga 42 cm širok K 761'40

261 kos 15 m dolga 42 cm širok K 764'30

262 kos 15 m dolga 42 cm širok K 767'20

263 kos 15 m dolga 42 cm širok K 770'10

264 kos 15 m dolga 42 cm širok K 773'00

265 kos 15 m dolga 42 cm širok K 775'90

266 kos 15 m dolga 42 cm širok K 778'80

267 kos 15 m dolga 42 cm širok K 781'70

268 kos 15 m dolga 42 cm širok K 784'60

269 kos 15 m dolga 42 cm širok K 787'50

270 kos 15 m dolga 42 cm širok K 790'40

271 kos 15 m dolga 42 cm širok K 793'30

272 kos 15 m dolga 42 cm širok K 796'20

273 kos 15 m dolga 42 cm širok K 799'10

274 kos 15 m dolga 42 cm širok K 802'00

275 kos 15 m dolga 42 cm širok K 804'90

276 kos 15 m dolga 42 cm širok K 807'80

277 kos 15 m dolga 42 cm širok K 810'70

278 kos 15 m dolga 42 cm širok K 813'60

279 kos 15 m dolga 42 cm širok K 816'50

280 kos 15 m dolga 42 cm širok K 819'40

281 kos 15 m dolga 42 cm širok K 822'30

282 kos 15 m dolga 42 cm širok K 825'20

283 kos 15 m dolga 42 cm širok K 828'10

284 kos 15 m dolga 42 cm širok K 831'00

285 kos 15 m dolga 42 cm širok K 833'90

286 kos 15 m dolga 42 cm širok K 836'80

287 kos 15 m dolga 42 cm širok K 839'70

288 kos 15 m dolga 42 cm širok K 842'60

289 kos 15 m dolga 42 cm širok K 845'50

290 kos 15 m dolga 42 cm širok K 848'40

291 kos 15 m dolga 42 cm širok K 851'30

292 kos 15 m dolga 42 cm širok K 854'20

293 kos 15 m dolga 42 cm širok K 857'10

294 kos 15 m dolga 42 cm širok K 860'00

295 kos 15 m dolga 42 cm širok K 862'90

296 kos 15 m dolga 42 cm širok K 865'80

297 kos 15 m dolga 42 cm širok K 868'70

298 kos 15 m dolga 42 cm širok K 871'60

299 kos 15 m dolga 42 cm širok K 874'50

300 kos 15 m dolga 42 cm širok K 877'40

301 kos 15 m dolga 42 cm širok K 880'30

302 kos 15 m dolga 42 cm širok K 883'20

303 kos 15 m dolga 42 cm širok K 886'10

304 kos 15 m dolga 42 cm širok K 889'00

305 kos 15 m dolga 42 cm širok K 891'90

306 kos 15 m dolga 42 cm širok K 894'80

307 kos 15 m dolga 42 cm širok K 897'70

308 kos 15 m dolga 42 cm širok K 900'60

309 kos 15 m dolga 42 cm širok K 903'50

310 kos 15 m dolga 42 cm širok K 906'40

311 kos 15 m dolga 42 cm širok K 909'30

312 kos 15 m dolga 42 cm širok K 912'20

313 kos 15 m dolga 42 cm širok K 915'10

314 kos 15 m dolga 42 cm širok K 918'00

315 kos 15 m dolga 42 cm širok K 920'90

316 kos 15 m dolga 42 cm širok K 923'80

317 kos 15 m dolga 42 cm širok K 926'70

318 kos 15 m dolga 42 cm širok K 929'60

319 kos 15 m dolga 42 cm širok K 932'50

320 kos 15 m dolga 42 cm širok K 935'40

321 kos 15 m dolga 42 cm širok K 938'30

322 kos 15 m dolga 42 cm širok K 941'20

323 kos 15 m dolga 42 cm širok K 944'10

324 kos 15 m dolga 42 cm širok K 947'00

325 kos 15 m dolga 42 cm širok K 949'90

326 kos 15 m dolga 42 cm širok K 952'80

327 kos 15 m dolga 42 cm širok K 955'70

328